

تعارف

ی حقوق دی تفصیل تے تفسیر اپنے اپنے لوکاں تک پہنچا دین تے ایس مقصد لئی اینجیاں نوں نشر کرن، اشتہار چھاپن تے خاص طور تے سکولوں، کالجاں تے تعلیمی اداریاں وچ پڑھ کے نساں دا انتظام کرن ۔ ۔

دستخط

کوفی عنان

سیکرٹری جنرل

ہر انسان کچھ بحیادی آزادیاں تے برابر دے ایے حقوق اپنے نال لے کے ایس دنیا وچ آوندا جہیزے لوہدے کولوں کوئی دی نہیں کموہ سکدا ۔

لت کرے گی ۔ ۔ اوہ ایہ کم اپنے عالمی منشور نوں سامنے رکھ کے کر رہی اے ججیزا دنیا دے ایس یقین دی حمایت کروا اے پئی ہر انسان کچھ بحیادی حقوق، کے حیثیت، عزت تے وقار دا مالک ہوندا اے ۔

اقوام متحدہ نے انسانی حقوق دے عالمی منشور وچ ہر شخص دے سارے حقوق بڑے سادے تے واضح طر یقے نال بیان کرد تے تیں ۔

ایہ سارے حقوق تہانوں وی حاصل نیں ۔

اپنے ایہ سارے حق پچھانو ۔ ۔ ایہناں نوں عام کرد تے صرف اپنے لئی نہیں سگوں دوجیاں لئی وی ایہناں دی حفاظت کرو ۔

انسانی حقوق دا عالمی منشور

پہلی گل

چونکہ ہر انسان دی ذاتی عزت وقار تے ناقابل انتقال اکو جئے حقوق دا تسلیم کیتا جانا دنیا وچ آزادی، انصاف تے امن دی جیاد اے ۔

مدہ پہنچیا اے تے عام لوکاں دی ایہ سب توں وڈی خواہش رہی اے پئی دنیا وچ ہر شخص نوں اپنی گل کہن تے اپنے عقیدے اُتے چلن دی آزادی ہودے تے اوہنوں کوئی محتاجی تے ڈر خوف دی نہ ہودے ۔

چونکہ قانون اُتے عمل وآمد دے ذریعے انسانی حقوق دی حفاظت ایس واسطے بہت ضروری اے پئی انسان ظلم تے زیادتی توں تنگ آکے بغاوت کرن اُتے مجبور نہ ہو جائے

چونکہ ساریاں قوماں دے آپس دے دوستلنہ تعلقات دا ودھنا ضروری اے ۔

ا انسانی حقوق، انسانی عزت وقار تے مردان عورتاں سب دے اکو جئے حقوق من لئے نے تے وسیع آزادی دے ماحول وچ معاشرتی ترقی عام کرن تے لوکاں دے رہن سہن دا معیار اُجا کرن دا عزم کرلیا اے ۔

چونکہ رکن ملکاں نے اقوام متحدہ نال رل کے ساری دنیا وچ انسانی حقوق تے بحیادی آزادیاں دی حفاظت کرن تے حفاظت کروان دا عہد کرلیا اے ۔

چونکہ ایہ عہد پورا کرن دی خاطر ایہناں آزادیاں تے حقوق نوں سب دا چنگی طر حان سمجھ لینا بہت ضروری اے ۔

ایس واسطے ہن

جنرل اسمبلی انسانی حقوق دے ایس منشور

دا اعلان کر دی اے

۱۔ ہر ادارہ ایہ منشور سامنے رکھ کے انسانی حقوق تے آزادیاں دا احترام پیدا کرن تے سارے رکن ملکاں تے اوہناں علاقیاں وچ وی ایہناں نوں منوان دی کوشش کردا رہوے جمیزے رکن ملکاں دے ماتحت نیں ۔

دفعہ1

ے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابر پیدا ہوندے نیں ۔ ۔ اوہ عقل سمجھ تے چنگے مندے دی پچھان تے احساس رکھدے نے ایس واسطے اوہناں نوں اک دوجے نال بھائی چارے والا سلوک کرنا چاہی دا اے ۔

دفعہ2

، منشور وچ بیان کر وئے گئے نیں تے اوہدے ایس حق ا تے اوہدے رنگ، نسل، زبان، مذہب، سیاسی نظریے، عقیدے، قومیت، معاشرے، امیری غریبی، خاندان تے اوہدے عورت یا مرد ہون دا کوئی فرق نہیں پیندا

نوامی حیثیت دی وجہ توں اوہدے نال دوجیال توں کوئی وکھرا سملوک نہیں کیتا جائے گا بھانویں اوہدا ملک یا علاقہ آزاد اے تے بھانویں تولیتی غیر مختار یا سیاسی اختیار دے لحاظ نال کے گل دا پابند اے ۔

دفعہ3

اپنی جان آزادی تے ذات دی حفاظت دا ہر شخص نوں حق حاصل اے ۔

دفعہ4

کسے وی شخص نوں غلام یا لونڈی بنا کے نہیں رکھیا جاسکدا تے غلام تے لونڈیاں خریدن یا و بچن دا کسے وی شکل وچ کوئی سودا نہیں کیتا جا سکدا ۔

دفعہ5

کسے وی شخص نوں نہ تے کوئی جسمانی اذیت دتی جاسکدی اے نہ اوہدے نال کوئی ظالمانہ تے انسانیت سوز سلوک کیتا جاسکدا اے تے نہ ہی ایس طرحاں دی کوئی بھیڑی سزا دیتی جاسکدی اے ۔

دفعہ6

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون ہر تھان لوہدی شخصیت نوں تسلیم کرے ۔

دفعہ7

تے قانون کوئی فرق رکھے بغیر ہر کسے وی حفاظت کرے گا ۔ ۔ انسانی حقوق دے ایس عالمی منشور توں ہٹ کے وکھری قسم دے کسے سلوک یا وکھرے سلوک دی ترغیب توں تحفظ دا ہر کوئی حقدار اے ۔

دفعہ8

ہر شخص نوں باختیار قومی عدالتاں وچ قانون تے آئین دیاں اوہناں خلاف ورزیاں دے خلاف موثر چارہ جوئی دا حق حاصل اے جنہاں دے نتیجے وچ اوہدے انسانی حقوق مارے جاندا ہوں ۔

دفعہ9

کسے وی شخص نوں کسے دی من مرضی اُتے نہ تے گرفتار یا نظر بند کیتا جا سکدا اے تے نہ ہی وطن توں باہر کڈھیا جا سکدا اے ۔

دفعہ10

حاصل اے پئی اوہدے حقوق تے فرائض ملے کرن لئی یا ایہ فیصلہ کرن لئی پئی اوہدے اُتے جہیزے جرم دا الزام اے اوہ اوہنے کیتا اے کہ نہیں، کسے غیر جانبدار، آزاد تے کملی عدالت وچ مقدمہ چلایا جائے ۔

دفعہ11

خص دا ایہ حق اے پئی جے اوہدے اُتے کسے فوجداری دا الزام اے تے اوہنوں اودوں تک بے گناہ سمجھیا جائے جدوں تک کملی عدالت وچ صفائی دا پورا موقع دین توں بعد اوہدا مجرم ثابت نہیں ہو جاندا ۔

، الاقوامی قانون موجب اوہ فعل یا خطا قابل سزا جرم نہیں، تے نہ ہی اوہنوں اوس سزا توں ودم کوئی سزا دتی جا سکدی جے جمیزوی اوس فعل یا خطا ویلے ایس قسم دا فعل یا خطا کرن والے لئی مقرر اے ۔

دفعہ 12۔

سکدا اے تے نہ ہی اوبدی عزت تے نیک نامی دل انگلی اٹھائی جا سکتی اے ۔ ۔ ہر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون اوبنوں ایس قسم دی دخل اندازی یا نیک نامی تے عزت دے نقصان توں محفوظ رکھے ۔ ۔

دفعہ 13۔

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی اوبنوں ہر ریاست دے اندر اک تھان توں درجے تھان جان آون تے رہن سہن دی آزادی ہووے ۔ ۔

ہر شخص نوں اپنے ملک سمیت کسے وی ملک توں چلے جان تے اپنے ملک وچ واپس آون دا حق حاصل اے ۔ ۔

دفعہ 14۔

کسے دے پتھوں دکھ تکلیف توں بچن لئی ہر شخص نوں کسے درجے ملک وچ پناہ لین تے ایس پناہ توں فائدہ اٹھان دا حق حاصل اے ۔ ۔

عدالتی کاروائیاں توں بچن لئی استعمال نہیں کیتا جا سکدا جہیزیاں خالصتا کسے دے غیر سیاسی جرائم یا اوبناں حرکتاں دی وجہ توں کیتیاں جاندیاں نیں جہیزیاں اقوام متحدہ دے اصولاں دے خلاف نیں ۔ ۔

دفعہ 15۔

ہر شخص نوں قومیت دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے وی شخص نوں اوبدی قومیت نوں نہ تے ذبردستی محروم کیتا جائے گا تے نہ ہی قومیت تبدیل کرن توں روکیا جائے گا ۔ ۔

دفعہ 16۔

ل، قومیت تے مذہب دی پابندی توں بغیر شادی کرن تے اپنا گھر وسان دا حق حاصل اے ۔ ۔ شادی کرن، شادی شدہ زندگی گزارن تے شادی توڑ دین دے معاملے وچ عورت تے مرد دونہاں دے حق برابر نیں ۔ ۔

شادی عورت تے مرد دونہاں دی پوری تے آزادانہ مرضی نال ہی ہو سکتی اے ۔ ۔

کتنبہ معاشرے دا اک قدرتی گروپ تے بحیادی اکائی اے تے اوبنوں ایہ حق حاصل اے پئی معاشرہ تے مملکت اوبدی حفاظت کرن ۔ ۔

دفعہ 17۔

ہر شخص نوں کسے نال سانجھ یا کسے سانجھ توں بغیر جائیداد رکھن دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے کولوں لوہدی جائیداد کھوبی نہیں جا سکتی ۔ ۔

دفعہ 18۔

ن، کھلے عام یا نجی طور تے اتے اکلیاں یا زوجیاں نال رل کے اپنے عقیدے یا مذہب دی تبلیغ کرن، اوبدے اُتے عمل کرن، اوبدے مطابق عبادت کرن تے اپنے مذہبی فرائض ادا کرن دی آزادی وی شامل اے ۔ ۔

دفعہ 19۔

ن، نوں وسن دا حق حاصل اے ۔ ۔ ایس حق وچ ایہ وی شامل اے پئی اوہ اپنے خیالات، نظریات تے علم کسے وی وسیلے نال ملک دیاں سرحدیں توں باہر وی پہنچا سکدا اے تے باہروں منگوا وی سکدا اے ۔ ۔

دفعہ 20۔

ہر شخص نوں پر امن طور تے زوجیاں نال رل مل کے بیٹھن تے انجمنان بنان دی آزادی دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے شخص نوں کسے انجمن وچ شامل ہون اُتے مجبور نہیں کیتا جا سکدا ۔ ۔

دفعہ 21۔

آزادی نال چنے ہوئے نمائندیاں دے ذریعے یا کسے ذریعے توں بغیر اپنے ملک دی حکومت وچ حصہ لین دا ہر شخص نوں حق حاصل اے ۔ ۔

اپنے ملک وچ سرکاری ملازمت تک برابر دی رسائی ہر شخص دا حق اے ۔ ۔

اے ذریعے اپنی مرضی دا اظہار کر دے رہن گے ۔ ۔ ایہ انتخابات مساوی رائے دہندگی دے ذریعے ہون گے ۔ ۔ رأ فہیہ ووٹ دے ذریعے یا آزادی نال رأ دین دے ایہو جے کسی دوجے طریقے نال دتی جائے گی ۔ ۔

دفعہ 22۔

نظام تے وسائل دے مطابق قومی کوشش تے بین الاقوامی تعاون نال اوہ اقتصادی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق وی حاصل کر لوے جہیزے اوبدی عزت تے شخصیت دے آزادی نال ودھن پھلن لئی ضروری نیں ۔ ۔

دفعہ 23۔

ہر شخص نوں کوئی کم کاج تے روزگار دا ذریعہ آزادی نال چکن، کم کاج دیاں مناسب تے معقول شرطیں تے بے روزگاری توں تحفظ دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر کسے نوں اکو جئے کم دے اکو جئے معاوضے دا حق حاصل اے تے ایس سلسلے وچ کسے نال کوئی فرق نہیں رکھیا جائے گا ۔ ۔

معقول معاوضے دا حق حاصل اے جمیزا اوبدے اپنے تے اوبدے بال بچیاں دے باعزت گزارے لئی کافی ہووے ۔ ۔ تے جدھے وچ، ضروری ہووے تے، معاشرتی تحفظ دے دوجے ذریعیاں نال وادھا وی کیتا جا سکے ۔ ۔

اپنے فائدے لئی ہر شخص نوں تجارتی انجمنان بنان تے اوبناں وچ شامل ہون دا حق حاصل اے ۔ ۔

دفعہ 24۔

ہر شخص نوں آرام تے ویہلے وقت دا حق حاصل اے جدھے وچ اوبدے کم دے وقت دی حد دا مقرر کیتا جانا تے وقتا فوقتا تنخواہ وے نال چھٹیاں دی شامل نیں ۔ ۔

دفعہ 25۔

تے زوجیاں معاشرتی رعایتاں تے سہولتاں توں دکھ بے روزگاری، بیماری، معذوری، رتذاپے، بڑھاپے تے ایسے حالات وچ روزگار چھٹ جان دے خلاف تحفظ دا حق وی شامل اے جنہاں اُتے اوبدا کوئی وس نہیں ۔ ۔

اے بچہ دا ایہ حق اے پئی اوبناں دی خاص طور تے ویکھ بھال تے مدد کیتی جاتے ۔ ۔ ایہ حق سماج دے ہر بچے نوں حاصل اے بھانویں اوہ شادی نکاح دے نتیجے وچ پیدا ہویا اے تے بھانویں ایعدے بغیر ۔ ۔

دفعہ 26۔

دی مرجیاں وچ اوبدی تعلیم مفت تے جیادی تعلیم لازمی اے ۔ ۔ فنی تے پیشہ ورلنہ تعلیم دا عام انتظام ضروری اے تے ہر کسے نوں اپنی اہلیت دے مطابق اعلیٰ تعلیم حاصل کرن دا برابر دا حق حاصل اے ۔ ۔

نائے، ساریاں قوماں، نسلان تے مذہباں دے لوکاں وچ آپس دا سلوک اتفاق پیدا کرے، اک دوجے نوں برواشت کرن دا جذبہ تے دوستی ودھائے تے اقوام متحدہ دا امن قائم رکھن دا مقصد پورا کرن وچ مدد دیوے ۔ ۔

ایہ فیصلہ کرنا ماہیاں دا حق اے پئی اوبناں دے بچیاں نوں کس قسم دی تعلیم دتی جائے ۔ ۔

دفعہ 27۔

ہر شخص قوم دی ثقافتی ذندگی وچ آزادی نال حصہ لین، فنون تے ادبیات توں فائدہ اٹھان تے سائنس دی ترقی تے اوبدے فائداں وچ حصہ دار جن دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر شخص نوں حق حاصل اے کہ اوہدی کسے سائنسی، علمی یا ادلی تصنیف دے نتیجے وچ جمیڑے اخلاقی تے مادی فائدے اوہنوں حاصل ہوندے تے اوہ محفوظ رہن ۔ ۔

دفعہ 28

[Missing]

دفعہ 29

[Missing]

دفعہ 30

ہی بنا اُتے کسے ملک، گروہ یا شخص نوں کسے ایے کم وچ شریک ہون یا کوئی ایسا کم کرن دا حق مل جائے جدھے نتیجے وچ ایس منشور وچ بیان کیتے گئے انسانی حقوق تے آزادیاں نوں نقصان پہنچے ۔ ۔